

El diluvio que viene

«Y sucederá que cuando haga venir nubes sobre la tierra, se dejará ver entonces mi arco en las nubes. Y me acordaré del pacto mío que hay entre mí y vosotros y todo ser viviente de toda carne; y no habrá más diluvio de aguas para destruir toda carne» [Génesis, 9]

LOS ANIMALES DE LA LLUVIA

PEDRO VILLAR

IL·LUSTRACIONS DE MIGUEL ÀNGEL DíEZ

COL·LECCIÓ «LIBROS MUY ILUSTRADOS»

32 PÀGINES / 978-84-96976-00-9 / 13 EUROS

EDITORIAL DIÀLOGO, VALÈNCIA, 2008

La historia bíblica del diluvio universal, interpretada por algunos de manera literal y por otros como una alegoría, tiene paralelos más

o menos exactos en otras culturas del mundo. En la hindú, un rey llamado Svayambhuva Manu fue avisado del diluvio por una encarnación de Visnú. En la mitología griega se relata la historia de un gran diluvio producido por Poseidón por orden de Zeus, quien había decidido castigar a la humanidad por haber aceptado el fuego que Prometeo había robado del monte Olimpo. Sólo sobrevivieron Deucalión y su esposa Pirra gracias a la construcción de un arca en la que introdujeron una pareja de cada animal, por indicación de Prometeo. En el manuscrito azteca denominado Códice Borgia (Códice Vaticano) se recoge la historia del mundo dividido en edades, de las cuáles la última terminó con un gran diluvio a manos de la diosa Chalchitlicue.

Villar y Díez nos ofrecen una nueva versión de este relato bíblico fascinante que ha atrapado permanentemente a los lectores de todos los tiempos, especialmente el infantil, en *Los animales de la lluvia*. Y lo hacen a través de una coordinada narración verbal y visual.

En versos octosílabos rimados (en la mejor tradición literaria) y con la presencia constante del humor, Villar juega con el absurdo y el «nonsense» a la manera del maestro anglosajón Edward Lear para contarnos la historia del encargo que recibió Noé. Versificaciones que recuerdan viejas composiciones que los niños de hoy

apenas si conocen por las antologías de sus libros de lectura escolares o por las maravillosas recopilaciones de Carmen Bravo Villasante.

Los animales que acompañan a Noé son de todo tipo y pelaje: mamíferos, reptiles, aves, peces tanto del mundo real como (y éste es quizá el guiño más genial del libro) del ficticio. Se presenta un problema: no caben todos. Y hay que echar a suertes quiénes se van fuera: «Los que nadan, los que vuelan, los que van sobre la tierra. En el arca de Noé todos caben sin usted, te ha tocado ‘bacalado’ que estás comiendo pescado».

Los del mar y, sin género de dudas, los que viven en los cuentos, los mitológicos, los imaginarios son expulsados sin contemplación.

Por su parte, el relato visual de Miguel Ángel Díez atrapa desde la primera ilustración: aquélla que nos anuncia que esta historia de Noé es especial. Su anacronía es inquietante: fábricas que elevan sus humos hacia un cielo amenazador y desafiante en forma de lluvia (¿ácida?). En *Los animales de la lluvia* el castigo divino lo ejecuta la propia naturaleza, harta de tanta agresión. Fiel a esta opción, Díez ofrece una narración con ilustraciones de colores fríos, con claro predominio de azules y verdes, que configuran una atmósfera de una tristeza amplia, y en la que destaca la escena de expulsión de los animales imaginarios. ¿Quiénes pueden echarles de menos? Los amantes de los libros que los contienen, seguro.

□ Ana Isabel Caro

Metàfores per a grans i menuts

Al llarg de la vida ens trobem en situacions on correm el risc d'oblidar qui som realment. Darrere de cadascú, darrere de cada feina, de cada acció, s'hi amaga el veritable jo. Què passaria si un dia oblidàrem aquest jo? Què passaria si fins i tot oblidàrem el nostre propi nom? L'il·lustrador d'origen rus Nicolai Troshinski expressa aquesta inquietud a través de dos gèneres adients per a la metàfora i la reflexió: la poesia i la il·lustració.

EL CAPITÀ NO RECORDA EL SEU NOM

NICOLAI TROSHINSKY

COL·LECCIÓ «ÀLBUMS IL·LUSTRATS»

32 PÀGINES / 978-84-8131-767-1 / 13 EUROS

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2008

El capità no recorda el seu nom. Ha estat tan capficat en la seua feina en els últims anys que no recorda qui és en realitat, qui s'amaga darrere de l'uniforme de mariner. Ho pregunta a tothom al seu voltant, fins i tot als narvals o a les gavines. Però ningú recorda qui és en realitat. Només saben que li diuen «capità». Serà capaç de recordar algun dia la personalitat que s'amaga darrere del seu uniforme?

Amb aquest senzill fil conductor, Nicolau Troshinsky ens presenta tot un món de suggeriments i de plantejaments vitals. L'autor i il·lustrador de l'àlbum traça amb guix el viatge continu d'aquest personatge dibuixat amb totes les característiques marineres: el vestit, l'ambient, la barba i, fins i tot, la pipa, que no deixa de fumejar. I ho fa a través de la poesia –una poesia originàriament escrita en castellà, però amb una traducció molt ben aconseguida, que acaba deliciosament redona. A cada vers, una pàgina; i a cada pàgina, un dibuix. La clau de la bellesa d'aquesta obra, com passa sovint en l'art, consisteix en la seua aparent senzillesa, tant en el plantejament inicial com en els dibuixos. Però el lector atent –i adult– no sols quedarà encantat per l'harmonia, sinó també per tot allò que la història suggereix, i per les picades d'ull intertextuals. La

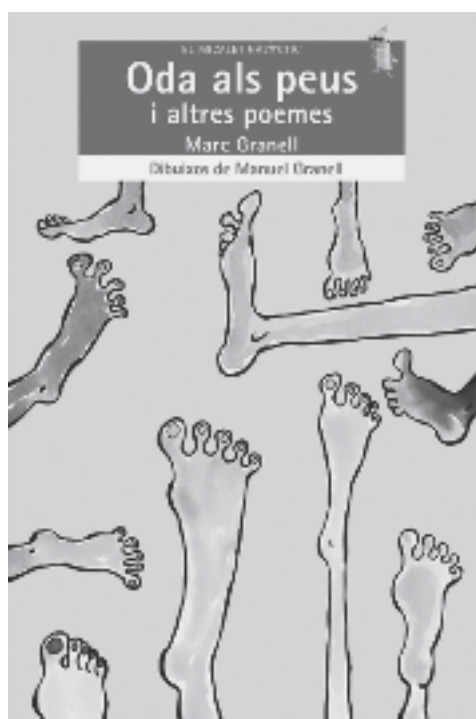
intenció de l'autor és reflexionar sobre la nostra identitat més enllà de la nostra feina; però la història està oberta a moltes més interpretacions, car està ubicada en un marc, el mariner, que des de l'antiguitat ha donat molts fruits en el camp de la poesia.

L'àlbum il·lustrat és un gènere que sol enamorar a primera vista; les editorials que s'encarreguen de publicar aquestes obres solen esmerçar-hi temps, diners i atenció. Tàndem demostra en aquests darrers anys molta insistència per fer la feina ben feta, i es preocupa per donar vida a propostes d'artistes de la il·lustració que arriben amb propostes delicioses. És la primera incursió de Troshinski en la col·lecció «Àlbums Il·lustrats», de Tàndem. Però, pels resultats, es pot intuir que segurament no serà l'última. Es tracta d'un bon llibre per a llegir amb els menuts. Però millor encara per a gaudir sol, com a adult. Recomanat a partir de 5 anys, i fins als 555.

□ *Marta Insa*

La poesia als teus peus!

Els xiquets coneixen bé la poesia des de les primeres hores d'existència. Les cançons de bressol i totes aquelles cantarelles que escolten ja des del ventre matern formen el medi de cultiu perfecte perquè es puguen convertir, més endavant, en lectors experts en l'art poètica. Els poetes, per la seua banda, tenen un compromís molt seriós amb aquest públic exigent.

ODA ALS PEUS I ALTRES POEMES

MARC GRANELL

IL·LUSTRACIONS DE MANUEL GRANELL

COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», 137

64 PÀGINES / 978-84-9824-329-1 / 7,50 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2008

Ben sovint trobem un buit important entre el món literari que envolta l'educació primera del nadó, fet a base de cançons i jocs de paraules provinents de la tradició oral, i les lectures que els mestres recomanen a les escoles i instituts. Que entre *La lluna, la pruna vestida de dol...* i *No hi havia a València dos amants com nosaltres* hi ha un forat enorme, ho sap tothom.

La relació amb la cançó, els embarbussaments, la paraula rimada i la musicalitat dels versos es perd pràcticament en abandonar la guarderia. Fa temps que els ensenyants de Primària i Secundària intenten omplir aquest buit, però és feina de poetes lliurar als més xicotets aquest testimoni en la cursa de l'educació i el creixement. Josep Carner, Josep M. de Sagarra, Martí i Pol i Miquel Desclot són alguns autors a tenir en compte, a primer colp d'ull,

en el llegat literari català del segle xx, per posar algun exemple.

L'oferta editorial dels últims anys a casa nostra proposa un gran nombre de llibres de poemes per a xiquets que, en la majoria, no han reeixit en el seu objectiu perquè sovint s'hi confon el món dels primers lectors –6, 7, 8 anys– amb una manca d'exigència qualitativa que no és certa, ni de bon tros.

Marc Granell, poeta prolífic i ben conegut també pel públic estudiant, si no ens movem de l'àmbit educatiu, aporta ara el seu granet de sorra. Ha decidit que la poesia també pot ser un joc. Que els més menuts tinguen tot el dret de gaudir, de riure, de jugar també amb els versos, és un repte atractiu. Perquè potser el món, de la mà del poeta, és més senzill d'entendre, més divertit i més bell.

Tenim a les mans un llibre de poemes valent, esbojarrat, rondinaire. Tot de peus ens reben a la portada: peus llargs i curts, amples i estrets, bonics i lletjos. Un autèntic mapa de peus! És aquesta part del cos la que dona nom al recull i és, alhora, la protagonista d'un llarg poema que ocupa les planes centrals de llibre, *Oda als peus*, una tirallonga de versos tetrasíl·labs per on desfila la divertida galeria de peus que hi ha al món i on, tanmateix, el poeta rondina perquè els seus en concret l'empenyen bona cosa. Si coneixeu Marc Granell, de

seguida entendreu aquest poema, pel to d'etern infant que no deixa de descobrir i d'emmirallar-se amb les coses més insignificants i, d'altra banda, perquè ell sap la importància que les extremitats inferiors adquireixen en l'anar de cada dia, de cada any, de tota una vida fent camí cap endavant.

D'altres textos diversos acompanyen els peus en aquesta passejada: l'estiu, les vocals, els virus, la pluja, la lluna, les vocals... Fins totes les vides del gat s'enorgulleixen, de la teulada estant, de protagonitzar un univers de mots per als menuts.

Que calen llibres de poemes d'aquesta mena és una realitat que fa temps que escoltem, sobretot entre els qui ens dediquem a ensenyar. Siga doncs, ben vinguda aquesta novetat que podrà contribuir a l'educació poètica dels qui amb els anys poden esdevenir bons lectors de poesia.

Per acabar, cal fer especial esment de les il·lustracions que ha fet Manuel Granell. El retrat de Marc Granell, fet personatge de ficció, guaita intermitentment al llarg de la cinquantena de pàgines, entre vocals amb cara i ulls, canaris, foques i flamencs. Són dibuixos en blanc i negre, de traç rotund i decidit. Vénen ganes d'acolorir-los, de tan clars!

□ Begonya Mezquita

Una crida al compromís i al respecte al medi natural

En una excursió de l'escola, Carmeta té l'oportunitat d'adonar-se de les agressions que pateix el medi natural del seu entorn. L'acció de l'home és la pitjor amenaça per a la flora i la fauna que ella està començant a conèixer. Amb el seu caràcter atrevit, però responsable, la xiqueta inicia una acció en defensa de la natura i fa una crida al compromís i al respecte de la naturalesa.

CARMETA, L'ENRABOSADA

ROGER PONS

IL·LUSTRACIONS DE PACO GIMÉNEZ

COL·LECCIÓ «CONTES DE TOTS», 22

40 PÀGINES / 978-84-96545-51-9 / 6 EUROS

DENES EDITORIAL, PAIPORTA, 2007

Carmeta, l'ennrabosada és un conte sobre la necessitat de respectar la naturalesa però també una crida a prendre-hi part i a responsabilitzar-se de la nostra relació amb el medi natural. Carmeta és a la vegada la narradora i la protagonista d'este conte escrit per Roger Pons, mestre i membre del col·lectiu Xúquer Viu, i il·lustrat pel llargament premiat Paco Giménez. La narradora fa ús d'un ric vocabulari sobre el medi natural autòcton; utilitza també, en ocasions, un argot infantil per connectar amb el lector i intercala diàlegs en la narració de la història mateix, i dóna així, a través d'esta combinació, un ritme àgil i atractiu a la lectura.

El relat és viu, té tot un seguit d'acció i sorpreses, és una aventura que comença a l'escola i continua a la muntanya. Però més que l'acció, que és original i interessant, sobretot cal destacar l'actitud positiva, activa, solidaria i resolta de la protagonista, Carmeta. Ella és una xiqueta intel·ligent, sensible amb el patiment dels animals, entusiasta de l'aprenentatge a l'escola, que se sent impulsada a fer alguna cosa per canviar les actituds que fan malbé l'entorn natural més pròxim. Sense saber com de sobte es vorà convertida en una rabosa que patirà en primera persona les conseqüències de l'acció irresponsable dels éssers humans.

En la narració es parla de diferents tipus d'agressions, des de la contaminació, fins a la caça descontrolada, les urbanitzacions, i les accions en general de les persones que intervenen en els cicles naturals i els alteren provocant tot un seguit de despropòsits de conseqüències de vegades cruels i irreparables.

Es tracta d'un relat en el qual, sense eixir-se d'una narració per a xiquets, s'introdueix la reflexió sobre les conseqüències negatives de l'acció de l'home sobre la natura i la denúncia explícita a les agressions al medi. També s'aborda la necessitat d'una acció conjunta, la utilitat de la sensibilització i de posar-se en el llocs dels altres, especialment dels animals que són víctimes.

La història mateix involucra el lector en un treball d'equip on es mencionen jocs populars tradicionals i referències a paisatges locals com el barranc del Llop o el barranc dels Frares. El llibre incorpora, com fa la col·lecció, una unitat didàctica per a treballar amb els xiquets el contingut del conte, tant en allò referent al vocabulari com al missatge.

□ Anna Gimeno

Cançons a la pluja i al sol

Dani Miquel presenta un treball adreçat al públic infantil més jove basat en cançons que tenen com a referent l'oratge. La pluja i el sol han donat origen a moltes dites i cançons populars en la nostra cultura tradicional, i en esta publicació se'n presenten algunes amb un ampli desplegament de dibuixos de Pau Valls.

CANÇONS DE L'ORATGE

DANI MIQUEL

IL·LUSTRACIONS DE PAU VALLS

COL·LECCIÓ «CONTEM I CANTEM», 5

24 PÀGINES / 978-84-96187-89-4 / 5,50 EUROS

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2008

¿A quin valencià o valenciana no li sona una cançó que tinga com a referent l'oratge? La pluja i el sol, o més bé l'escassetesa o l'excés de pluja; i el sol o la seua inesperada absència, són dos elements que en la nostra cultura popular han donat peu a moltes dites i cançons. Dani Miquel Antich presenta ací algunes d'estes peces, replegades tant a Castelló com Alacant i València. La cançó de pluja de Castelló i les varietats de València i Alacant, «Plou i fa sol, Plou i neva, Sol solet, Sol sol sol» o El caragol en són alguns dels exemples. «Ja plou, ja plou, coquetes en ou; ja neva, ja neva, coquetes en ceba» és una peça que, si no hem mamat directament de la nostra tradició familiar, de segur que hem escoltat a escola.

En l'obra *Cançons de l'oratge* les peces estan transcrits amb la seua corresponent partitura, una ferramenta que es

pot aprofitar com a eina pedagògica per ensenyar música els primers anys de vida dels xiquets i les xiquetes, ja que les partitures són ben senzilles, amb negres i corxeres i ritmes elementals.

En este sentit, Dani Miquel aprofita els seus coneixements com a músic (<www.danimiquel.es>), ja que és professor de dolçaina pel conservatori José Iturbi, de València, i a més ha col·laborat en grups de dansa, o forma part d'alguns grups musicals com ara Sonadors de la Guaita i Aljub, a més de fer teatre de carrer amb Rodamons Teatre i col·laborar en nombrosos projectes d'investigació musical.

D'altra banda, un aspecte molt important en la publicació *Cançons de l'oratge*, editada per Edicions del Bullent, són les il·lustracions de Pau Valls. Com que es tracta d'un llibre adreçat a xiquets i xiquetes, el dibuix és un complement fonamental de la lletra o de la partitura musical, en situacions que expressen emocions, sentiments o comportaments.

Es tracta d'una de les primeres obres que el xiquet o xiqueta llegirà en la seua vida, amb l'ajut del seu mestre, i per això s'ha cuidat el format del llibre, que és quadrat i on l'element més important és la il·lustració, per damunt del text.

I els protagonistes són persones com aquelles a les que s'adreça el treball; hi trobem xiquets i xiquetes i tot allò que forma l'imaginari col·lectiu del menut: animals (caragol, vaques), bruixes i elements meteorològics com el sol o els núvols, els quals s'humanitzen. El predomini dels colors vius, com l'ocre, el taronja, el verd o la representació de situacions quotidianes en la vida del xiquet o xiqueta completen el treball.

A més, en la publicació s'anuncia que hi ha unes propostes didàctiques referides a *Cançons de l'oratge*, i que es distribueixen gratuïtament als ensenyants que les sol·liciten i que han estat elaborades per Núria Ferrer i Sendra. *Cançons de l'oratge* és, al capdavall, un pas més per a conèixer una part de la nostra cultura tradicional.

□ Agustí Hernández Dolz

Canviem de ciutat, fem nous amics

El protagonista de la nostra història, el ratolí Valentí, ajudarà els més menuts a entendre que un canvi de casa, de col·legi o de ciutat, sempre té una part positiva, malgrat tot el que es deixa enrere. L'autora, Eva Alepuz, és mestra d'educació infantil i ha fet servir la seua experiència docent per a explicar el conte del petit ratolí que s'ha d'adaptar a un nou entorn, un nou ambient i uns nous amics. Recomanat per als xiquets i xiquetes que comencen a llegir:

EL CONTE DEL RATOLÍ VALENTÍ

EVA ALEPUZ

IL·LUSTRACIONS DE TONI SEGARRA

COL·LECCIÓ «BRESSOL DE LLETRES»

32 PÀGINES / 978-84-955510-39-6 / 5 EUROS

EDICIONS 96, CARCAIXENT, 2008

Vivim en un món ple de canvis: canviem de treball, canviem de lloc per viure, canviem d'amics, d'escola, de poble, de país... En definitiva, l'estabilitat a què abans estàvem acostumats ha canviat per una mobilitat que és difícil per a tots, però potser una mica més per als petits. *El conte del ratolí Valentí* és una faula dirigida al públic infantil que vol fer-los entendre la capacitat i la necessitat d'adaptació a nous entorns, tant familiars com geogràfics i emocionals. Així, el llibre està dedicat a tots aquells xiquets i xiquetes que han de canviar d'escola, de ciutat o, fins i tot, de país, tot desitjant-los una bona acollida, si ga quin siga el lloc on arriben. Les il·lustracions que ens acompanyen al llarg de la història ajudaran els petits (que tot just comencen a llegir i a escriure) a en-

tendre millor el conte i que el fan especialment divertit.

Valentí és un ratolí que viu feliç a la seua ciutat, la ciutat del formatge. Menja allò que pot furtar per les nits –especialment formatge, pel qual, com a bon ratolí, sent autèntica devoció–, quan ningú no el pot agafar i la ciutat dorm. Però un dia la sort canvia: mentre Valentí gaudia d'un trosset del seu àpat favorit, una dona, sense adonar-se'n, s'emporta el nostre ratolí a sa casa, dins d'una bossa de plàstic del supermercat. Allí, el gat amb què aquesta dona viu se l'empassa i, des d'aleshores, el ratolí va haver d'aprendre a viure dins de la panxa d'un gat vell, on va trobar molts amics i amigues, tots ratolins com ell i disposats a jugar sense parar. Resignat, Valentí es proposa divertir-se i jugar amb les seues noves amistats, i es declara preparat per a qualsevol altre canvi de ciutat. L'optimisme amb què el protagonista afronta la seua nova situació és una bona eina per a fer entendre els xiquets que cap canvi ha de ser negatiu i que les noves situacions amb les quals la vida ens pot sorprendre sempre s'han de viure d'una manera positiva.

Les noves realitats amb les quals ens trobem al nostre sistema educatiu –gran quantitat de població immigrant– fan aquesta història especial-

ment interessant per treballar-la amb els xiquets nouvinguts a les nostres escoles, en concret amb l'etapa de l'educació infantil. L'adaptació a una nova escola, a una nova ciutat, fins i tot a un nou país, és una tasca difícil, i tant els mestres com els pares han d'ajudar els petits per tal d'afrontar-la d'una manera enriquidora.

El conte presenta una proposta didàctica que pretén, de forma lúdica, proporcionar diversió i entreteniment als xiquets i xiquetes que comencen a llegir i a escriure en la nostra llengua, al mateix temps que reflexionen sobre totes aquelles idees que ens transmet la història del ratolí Valentí. Les activitats que s'inclouen en aquest annex (anomenades «Jocs de llengua») serviran per a aprofundir en aquestes qüestions d'una manera divertida: els xiquets han de dibuixar, trobar les diferències entre distints objectes dibuixats, jugar a cuinetes amb les receptes del ratolí Valentí, encertar endevinalles, descriure i identificar diferents animals, etc.

Un llibre molt complet; una faula divertida i enriquidora, per a petits i per a grans.

□ *Sònia Martínez Icardo*

Els fets dels valencians del segle XIII

Víctor Labrado ens presenta un llibre adreçat al públic a partir de 12 anys en què recrea una part del Llibre dels Fets del rei Jaume I, el creador del Regne cristià de València. Els fets són una llegenda, però ben bé podien haver sigut molt semblants a com es conten aquí.

CRÒNIQUES D'UN REI

VÍCTOR LABRADO

IL·LUSTRACIONS DE FRANCESC SANTANA

COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», 136

192 PÀGINES / 978-84-9824-333-8 / 7,80 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2008

Són molts els actes organitzats al voltant del huit-cents aniversari del naixement del rei Jaume I durant l'any 2008: exposicions com la del *Llibre del Repartiment* a la Biblioteca Valenciana o, per exemple, la publicació de nombrosos llibres al voltant de la seua figura. En esta mateixa editorial, Bromera, es publicava a principis d'any *El rei conqueridor. Jaume I entre la història i la llegenda*, d'Antoni Furió.

Doncs, bé, una proposta per a acostar la figura d'este personatge a les persones del segle XXI és fer-ho recreant l'ambient de la seua època, els seus fets i les seues paraules, o almenys recreant una part de les paraules que ell va citar en el *Llibre dels Fets*, on narra la seua experiència militar per conquerir Mallorca i València.

Tot i que falta la referència a nombrosos capítols d'este llibre, es pot observar com Jaume I estigué a punt de ser assassinat diverses vegades, i com la traïció,

la desesperació i la por s'ajunten amb sentiments o situacions més pròpies d'una llegenda en la seua vida. Al capdavall, sentiments del nostre temps.

Fets militars com la batalla de Mallorca i la massacre perpetrada per aquells que lluitaven en nom de Déu i de la creu; els enfrontaments amb els musulmans valencians al Puig o l'entrada a València en la segona part de l'any 1238, són alguns dels capítols que Víctor Gómez Labrado ha reescrit. *Cròniques d'un rei* aposta per un llenguatge clar i senzill, fórmula clàssica per a acostar-se a un públic majoritari i no necessàriament docte en llegir en la nostra llengua.

A més, l'autor aprofita per a recordar una llegenda al voltant de la catedral de València, i és l'existència de catorze caps esculpits en pedra a la porta del Palau o de Llevant: que són els set primers matrimonis cristians que va haver-hi a València. No podem dir que van ser els primers valencians, perquè aquí ja vivia gent quan va arribar el rei Jaume, i estes persones van ser desposseïdes de les seues terres i cases.

En general, el llibre recrea la història del rei Jaume I, nascut a Montpeller (França) i rei d'Aragó durant un grapat d'anys, al segle XIII. La seua figura, mítica i alhora humana, s'ha constituït posteriorment

en una icona per als valencians, no tant per als aragonesos o catalans.

El llibre *Cròniques d'un rei* ha estat il·lustrat amb dibuixos de Francesc Santana. Uns pocs dibuixos, 13 en total, que posen cara o imatge a ciutats com València o a alguns dels protagonistes del llibre, com el comte del Rosselló, el clergat català de l'època, Jaume I mateix o el rei moro Zayyan.

En definitiva, estem davant d'un llibre que reinventa els fets de la vida de Jaume I, amb l'objectiu d'acostar la seua figura a un poble, el valencià, que tal volta hauria d'imitar els seus avantpassats en algunes coses, i en altres no, però que en qualsevol cas té en la figura de Jaume I un personatge del qual caldria saber algunes coses.

□ Agustí Hernández Dolz

Els secrets d'una maleta

Els pares de Rishi van a Xina per seguir la seua investigació sobre l'escriptura *nushu*. La seua tia, Úrsula, un personatge un tant peculiar que passa el dia asseguda enfront de l'ordinador i s'ha quedat a cura de Rishi, té una maleta tatuada que descobrirà al xiquet secrets que no imaginava.

EL BROC MÀGIC

ANNA GENOVER I MAS

IL·LUSTRACIONS D' EVA GARCÉS

IV PREMI DE NARRATIVA INFANTIL VICENTA FERRER ESCRIVÀ
VILA DE PATERNA, 2007

COL·LECCIÓ «LA BICICLETA NEGRA», 24

136 PÀGINES | 978-84-8131-769-5 | 11 EUROS

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2008

El broc màgic ens introduïx en una novel·la d'aventures d'estructura clàssica. De la mà del seu protagonista, Rishi, un xiquet preadolescent que es queda a càrrec de la seua tia, Úrsula, perquè els seus pares estan en un viatge d'investigació a Xina, el lector es veurà immers en una successió de fets a través dels quals descobrirà la complexitat del món.

Una incursió en el viatge com a font de coneixement i de reflexió sobre la diversitat cultural és la proposta més contundent que trobem davall la trama d'esta entretinguda història dirigida a xiquets a partir dels dotze anys. Neta-ment didàctica pel seu contingut i per la forma d'exposició, utilitzant el conte i l'aventura com a recursos per a transmetre valors de creixement sostenible, coneixement i respecte d'altres identitats culturals i aposta pels valors cívics i humans, *El broc màgic* és, a més, un relat amb tots els ingredients necessa-

ris per a captivar els lectors més jòvens. Un altre dels atractius del llibre són els escenaris per què transcorre la història, que comença a Espanya i continua a Nairobi, Mombassa i Zanzíbar, amb la qual cosa s'hi afigen nombrosos elements que serveixen per a il·lustrar la història que pretén mostrar-nos amb amplitud la riquesa de la multiculturalitat i els avantatges de ser coneixedors d'unes altres realitats socials. Els llocs són precisament molt recurrents per sensibilitzar els lectors sobre les marcades diferències culturals: la geografia, el clima, tot en l'entorn fa que els habitants d'un lloc adaptin la seua forma de vida i els seus costums a l'espai que habiten. En eixe sentit, *El broc màgic* transmet amb detall totes eixes circumstàncies, alhora que insta els lectors a contemplar la diversitat com a motiu d'enriquiment i no com a raresa. Estimula la curiositat en sentit positiu i el viatge com a forma de coneixement i intercanvi. No és estrany que amb tots estos components obtinguera el IV Premi de Narrativa Infantil Vicenta Ferrer Escrivà Vila de Paterna 2007. Decididament cal elogiar el bon ull crític del jurat en esta edició –Alfons Cervera, Rafael Esteve i Rosa Serrano, per concedir el premi a este interessant relat.

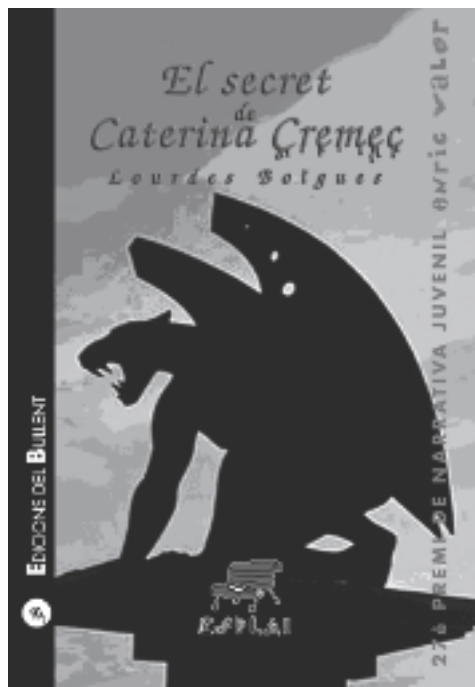
El broc màgic inclou, a més, una sèrie de materials molt útils per a desenvolupar els aspectes més pedagògics de la història, una sèrie de treballs manuals vinculats a les aventures que ocorren al protagonista, un manual ecològic, una sèrie de consells per a exploradors i diversos mapes en què es descriu el recorregut dels personatges de la història. Sens dubte, *El broc màgic* és una història que resulta d'interès tant per als lectors als quals va dirigit, com a professors i pedagogs que volen estimular els seus alumnes a la lectura, o com a complement d'unes altres assignatures: geografia, naturalesa... És també molt útil també per a pares que volen treballar conjuntament amb els seus fills aspectes educatius i de suport a la formació escolar que reben.

□ Lourdes Rubio

En busca d'una vida millor

Canviar de vida. Amb eixe propòsit, Caterina Cremec abandona la seua Romania natural per traslladar-se a València. Una història inusual i sorprenent amb què Lourdes Boígues ha aconseguit el 27è Premi de Narrativa Juvenil Enric Valor. I és que *El secret de Caterina Cremec* no deixarà descontent a ningú.

EL SECRET DE CATERINA CREMEC

LOURDES BOÍGUES

27è PREMI DE NARRATIVA JUVENIL ENRIC VALOR

COL·LECCIÓ «ESPLAI», 40

176 PÀGINES / 978-84-96187-90-0 / 8 EUROS

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2008

El comte Ivan Cremec von Holtzseinn està molt preocupat. La seua néta, Caterina, vol iniciar una nova vida, una vida millor lluny del que ha sigut fins ara. L'avi Ivan n'ha tingut cura des que, des de ben menuda, es va quedar òrfena. A Caterina mai li ha faltat de res, ha tingut sempre allò que ha volgut, a excepció del més important per a ella, una vida normal, humana. I es que Caterina és vampira. És per això, que decideix abandonar sa casa a Romania per traslladar-se a la ciutat de València. Però no estarà a soles. Dukhan, el seu fidel servent l'acompanyarà per tal de protegir-la de tots els perills que amaga la capital del Túria. Allà, intentarà ser una més. Treball, amics... i moltes sorpreses li esperen. Però amb tot, Caterina ho té clar, vol fer realitat el seu somni. I per ell farà tot allò que estiga al seu abast. Vol ser lliure, feliç, valdre's per si ma-

teixa, ser autosuficient. Per això, lluitarà amb totes les seues forces. La persistència i la tossuda seran els seus màxims aliats. Una història de autosuperació, que ens ensenya com es pot arribar a tindre la vida que vols per damunt de tots els obstacles.

Una història de vampirs del segle XXI, diferent, insòlita i inusual, que situa *El secret de Caterina Cremec* com una lectura més que recomanable. I és que, a més de les peculiaritats que amaga el relat, cal destacar les formidables descripcions que Boïgues fa de la ciutat de València. L'autora ens situa en temps real pels carrerons del barri del Carme més nocturn i misteriós. Descripcions que tenen en compte el més mínim detall i ens permeten sentir les sensacions en primera persona de la protagonista, de Caterina. Un punt de vista diferent del que fins ara coneixíem del barri vell de València.

Però, si és atípic el barri que Boïgues ens presenta, no ho són menys els personatges que hi viuen. Encadenats, *frikis...*, les més curioses tribus urbanes. Personatges molt pintorescos i diferents que, a pesar de la seua raresa externa, no deixen de ser persones normals i corrents amb les seues pors i les seues inquietuds. I amb tanta descripció al detall es podria pensar que el ritme de lectura es fa

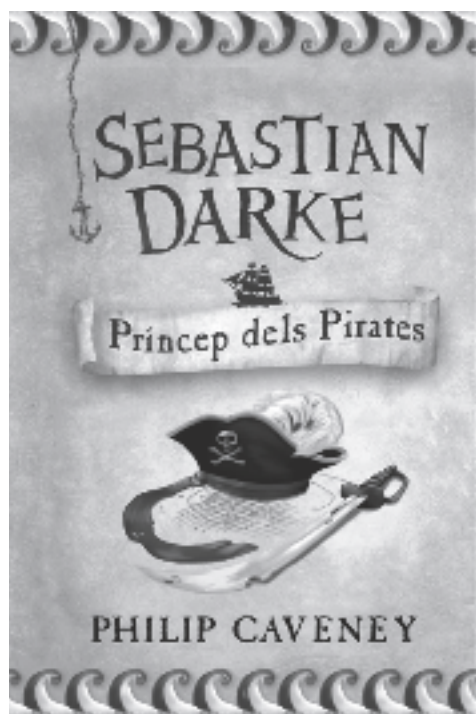
espès i pesat. Però tot el contrari. Les descripcions permeten a l'autora situar-te molt bé dins la història i despertar la curiositat pel que vindrà després. D'esta manera aconsegueix que el relat tinga un ritme fresc i àgil. Açò també és possible gràcies al llenguatge emprat, ja que es tracta d'un llenguatge de carrer, proper i juvenil. D'esta manera, és com si la història te la contarà un amic i és fa més amena i divertida.

Fins el moment coneixíem Lourdes Boïgues (Simat de la Valldigna, 1968) en la seua faceta d'escriptora de llibres infantils. Així, *Viatgers* (2004), *Estel estel·lar* (2005) o *La taverna del bandoler* (2006) són algunes de les seues obres més conegudes. I és ara, amb *El secret de Caterina Cremec*, quan s'inicia en la narrativa juvenil. Una estrena que no li ha anat gens malament a la vista dels resultats. I es que, este nou llibre d'Edicions del Bullent narra una història fascinant i ambiciosa. Ja que tot i tractar-se d'una història de vampirs, va molt més enllà.

□ Andrea R. Lluch

El retorn del bufó Darke

La peculiar colla formada per Sebastian, Max i Cornèlius, viu una nova aventura, tan divertida com la primera de la nissaga, la titulada Sebastian Darke, Príncep dels Bufons. Aquesta segona entrega manté al nostre protagonista, el bufó Sebastian Darke, el seu bufalop xerraire i el nan Cornèlius que, aquesta vegada, posen rumb cap a una nova aventura, un viatge perillós a la recerca del fabulós tresor perdut del rei dels pirates.

SEBASTIAN DARKE, PRÍNCIP DELS PIRATES

PHILIP CAENEY

COL·LECCIÓ «ESFERA», 14

344 PÀGINES / 978-84-9824-331-4 / 16,95 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2008

Philip Caveney ens va presentar el seu bufó al número onze de la col·lecció «Esfera» de l'editorial Bromera. Va ser en *Sebastian Darke, príncep dels bufons*, on vam conèixer aquest mestís (fill de pare humà i mare elfa), que va heretar l'ofici de bufó del seu pare sense massa interès. Tot i que ningú no riu mai dels seus acudits, el nostre protagonista decideix seguir les passes de son pare i empren un llarg viatge per tal d'oferir els seus serveis al rei. Ara, Sebastian Darke torna a protagonitzar un nou llibre de Caveney i ho fa per trobar la seua vocació vertadera i veure què li tindrà preparat el futur. Acompanyat pels seus amics Max, el bufalop, i Cornèlius Drummel, el petit guerrer golmirià, tots tres s'endinsen dins en una nova aventura que els portarà a la recerca del fabulós tresor perdut del rei dels pirates i que els permetrà conèixer tot tipus de

personatges i viure milers d'aventures. El nostre heroi –tot i que podríem dir-ne «antiheroi»– i els seus fidels amics hauran d'arribar al port de Ramalat per salpar en un vaixell que els porte a la recerca del seu tresor, a l'illa de Lemora. De la mà de la capitana Jenna Swift i la seua tripulació de *La bruixa del mar*, comencen un viatge que els enfrontarà amb pirates, bruixes que fan encanteris, i tota mena de personatges estraforaris i curiosos, fins a arribar a un desenllaç sorprenent i emocionant.

La col·lecció «Esfera» agrupa una sèrie de títols (d'èxit internacionalment reconegut) especialment adreçats a un públic adolescent, absolutament entregat a la temàtica que presenten la gran majoria d'ells: aventures, misteri, i una atmosfera similar a la començada a la mítica *El senyor dels anells*. Elfs, emperadors i emperadrius de regnes decadents, plens de fantasia i personatges misteriosos, com nans o unicorns, són elements imprescindibles a aquestes novel·les de fantasia. *Sebastian Darke, príncep dels pirates*, però, tot i compartir alguns aspectes amb el gènere mencionat (com, per exemple el tipus de personatges –elfs, bruixes...– així com els paisatges i les ubicacions geogràfiques), manté particularitats que l'allunyen en certa manera de les seues companyes de col·lecció. Dosis elevades d'humor

–molt present també en la primera novel·la d'en Drake–, així com una barreja de fantasia amb realitat, fan que el nostre llibre obtinga un caràcter individual que l'inclouria més bé dins del gènere de novel·la d'aventura, amb algunes pinzellades pròpies de la novel·la fantàstica i, això sí, molt d'humor.

Tot i que és recomanable la lectura de la primera de les aventures de Sebastian Darke, no és necessari, ja que la novel·la que ens ocupa es pot seguir i entendre perfectament sense haver llegit aquella. Al llarg del llibre, l'autor ens dóna indicacions suficients per a entendre quins són els orígens del nostre protagonista i també ens suggereix algunes de les claus necessàries per a conèixer com es va desenvolupar la primera de les històries d'aquesta nissaga, on Drake és el protagonista absolut. D'aquesta manera, seran molts els lectors que coneguen ara Drake i queden captivats per les seues aventures i desventures, i, així, es decidisquen a llegir la seua primera història com a bufó de la cort del rei. Les històries de Sebastian Drake entusiasmaran tots aquells que estimen el bon humor i les novel·les d'aventures.

□ Sònia Martínez Icardo

Leyendas fronterizas

Los relatos de tradición oral, cuentos, mitos y leyendas, atraviesan los siglos porque existe una necesidad de conocer historias y de transmitir las, porque todas ellas poseen unos «universales» con los que nos identificamos. Su reelaboración, su transformación no es, necesariamente, una degradación de lo que se toma como modelo o referente. Todo lo contrario: significa que aquellas inquietudes, preocupaciones, anhelos, esperanzas, miedos, pasiones que cada generación siente son las mismas, pero manifiestas de diferente forma.

GACELA DE AMOR Y NIEVE. LEYENDA ALICANTINA

JOSÉ LUÍS FERRIS

IL-LUSTRACIONES DE RUTH BAÑÓN (SARABÁ)

60 PÁGINES / 978-84-8454-712-9 / 6 EUROS

ECU, ALICANTE, 2008

Las leyendas suelen ser relatos maravillosos que originalmente se fundamentan en algún acontecimiento histórico, lo que aparentemente les hace pasar por verdaderas, pero que, con el paso del tiempo y las distintas transmisiones, se enriquece de numerosos elementos fantásticos. Es una producción literaria de autoría colectiva sobre la que existen diferentes versiones. En ocasiones, un autor determinado fija su propia versión por escrito, convirtiendo la leyenda en una pieza literaria. Los románticos destacaron en esto.

En este marco se inscribe la publicación de *Gacela de amor y nieve. Leyenda alicantina* de José Luis Ferris (Alicante, 1960), premio Azorín de novela, biógrafo de Miguel Hernández, Maruja Mallo y Carmen Conde, cuyo ensayo fue uno de los finalistas de la última

edición de los premios de la crítica literaria valenciana.

Nadira, joven árabe de excepcional belleza, hija del walí Ben Abed el Hacid, que domina Laqant desde su alcazaba en el monte Benacantil, frente al Mediterráneo, se enamora de quien no debe: el cristiano Gonzalo, hijo del Conde Sancho Bermúdez, gobernador de Valencia, que llevaba años combatiendo contra los moros taifas y almorávides, entre quienes era muy temido. Un conflicto irresoluble que se agrava con la intención de Ben Abed el Hacid de casar a su hija con el sultán de Damasco y así ver aumentado su poder y riqueza. Descubierta su amor prohibido, Nadira enferma al ver a su amado prisionero y apunto de ser ejecutado. El walí, para resolver el conflicto, propone un trato que no cumple: la tragedia está servida. Nadira y Gonzalo se precipitan por el acantilado y Ben Abed el Hacid, desesperado imita el gesto. Pero él sufrirá eterno castigo pues su rostro permanecerá eternamente azotado por los vientos y el paso del tiempo y dará origen a uno de los símbolos de Alicante: la cara del moro del monte Benacantil. Una leyenda trágica que Ferris suaviza en su final.

En una ocasión Ferris escribió, a propósito de la concesión de un polémico premio literario: «Puede desarrollar una trama interesante para el lector. Puede ser un ejemplo de pericia técnica

(...) y (tener) el ritmo que exige el género y sin embargo no convencer». Y esto es lo que nos ha sucedido al leer *Gacela de amor y nieve*. No nos convence ese lenguaje hiperbólico y tan sobrecargado de adjetivos que llevan al lector a un cierto agotamiento mental, un lenguaje que le resta atractivo a una historia tan bella, a un «universal» (el amor imposible o prohibido) que se ha materializado en diversas ocasiones, quizá la más sublime en *Romeo y Julieta* de William Shakespeare.

Para compensar, *Gacela de amor y nieve* ha sido ilustrada por Ruth Bañón (Sarabá). Nacida también en Alicante, de ahí seguramente su pasión por el agua y el azul, antropóloga de formación es, a la vista de su estupendo blog (una miscelánea de poesía en textos y fotografías, fundamentalmente en blanco y negro, que recomiendo visitar) una artista de gran sensibilidad, claramente manifiesta en las deliciosas imágenes que ilustran la leyenda: la de los amantes (el cristiano y la musulmana) sobre el árbol de la vida, de la ciudad de Alicante bañada por el Mediterráneo, del monte Benacantil, junto con los variados motivos florales y animales que transitan sus páginas son ilustraciones en las que destaca su colorido, frescura e ingenuidad. Transmiten una especie de chispa vital difícilmente definible.

□ Ana Isabel Caro

La mar d'imaginació

Qui no ha somiat alguna vegada de fugir de la població on viu per poder traslladar-se a un món imaginari? Perquè res no és impossible, almenys en la literatura, *Las tormentas del Mar Embotellado* ens porta a la mar que més d'un haurà somiat. Colze a colze amb el capità Añil, ens enfrontarem a les aventures més sorprenents acompanyats d'Enriquillo i la seua colla d'amics.

LAS TORMENTAS DEL MAR EMBOTELLADO

IGNACIO PADILLA

IL·LUSTRACIONS D'ANA OCHOA

COL·LECCIÓ «CALCETÍN», 37

112 PÀGINES | 978-84-98450-97-2 | 7,80 EUROS

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2008

Algar Editorial publica el trenta-seté llibre de la seua col·lecció «Calcetín». Parlem del llibre que porta per títol *Las tormentas del Mar Embotellado*, d'Ignacio Padilla. En esta ocasió, i com ells diuen, seran els xiquets a partir de deu anys els qui amb esta lectura hauran trobat el calcetí a la seua mesura, el «calcetín rojo». De pares a fills, d'avis a néts, entre amics o entre veïns, així és com les millors històries passen de generació en generació perdurant al pas dels anys. Històries del passat que la tradició oral aconsegueix fer-les actuals, eternes. I sinó que ho diguen a l'avi Enriquillo, un gran narrador d'històries de dracs, de princeses, però també de bruixes. Els xiquets, en eixir de l'escola s'afanyaven per arribar a sa casa a vore quina nova aventura els esperava. I allí, assenguts a terra, al voltant de l'avi Enriquillo, començaven les més fantàstiques històries

mai contades, on res era impossible. Enriquillo va nèixer en un poble molt, molt llunyà, enmig del desert, a San Juan de los Azulejos, més conegut com Lejos. Allí, els seus habitants havien perdut el somriure, ja que ningú anava mai a visitar-los. Enriquillo i els seus amics somiaven que algun dia eixirien del poble per poder conèixer la mar. I un bon dia, com per art de màgia, va sortir del no res el capità Añil, amb el seu vaixell amb què navegava pel desert. I amb ell el tresor més somiat pels xiquets de Lejos: la mar. Però no es tractava d'una mar qualsevol, sinó d'una mar dins d'una botella, el mar Embotellado. Tempestes, pirates... Molts eren els obstacles que haurien de passar Enriquillo i els seus amics per a poder arribar a l'illa de Cerca i recuperar el somriure que feia temps havia perdut el poble de Lejos.

Esta és la història que Ignacio Padilla, a través del personatge de l'avi Enriquillo, ens conta. De mars, de capitans, de pirates, però sobretot de molta, molta imaginació, que donen lloc a sorpreses del món de la fantasia, dels somnis, dels llibres. Cal destacar la fluïdesa que Padilla aconsegueix entre la narració de la història i la interlocució d'En-

riquillo amb els xiquets que l'escolten, la qual cosa dóna com a resultat que el ritme de lectura siga àgil i fluït.

Ignacio Padilla (Mèxic D.F., 1968), llicenciat en Comunicació per la Universitat Iberoamericana, mestre de Literatura anglesa en la Universitat d'Edimburg i de Literatura Espanyola i Hispanoamericana a Salamanca. Escriptor de la Generació del Crack, ha publicat en diferents gèneres literaris. Narrativa adulta, assaig, narrativa infantil... li han valgut diversos premis, entre els quals destaca el Primavera de Novel·la de l'any 2000. Amb esta obra, *Las tormentas del Mar Embotellado*, Padilla ha aconseguit el Premi de Literatura Belles Arts, Conte Infantil Juan de la Cabada.

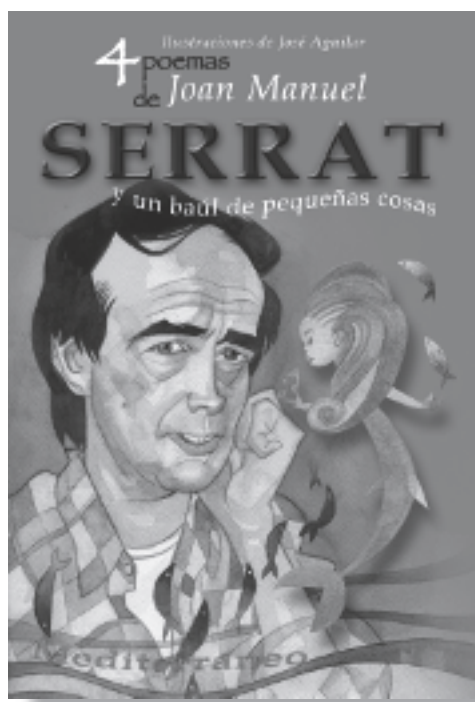
Junt a l'excel·lent narració de Padilla, hi trobem els dibuixos divertits i desenfadats d'Ana Ochoa. Mexicana experimentada en el món de les il·lustracions, destaca per la senzillesa dels seus traços i com amb eixa mateixa senzillesa aconsegueix evadir-nos de la realitat i traslladar-nos a este nou món de somnis i aventures.

□ Andrea R. Lluch

Tenía 10 años y un gato

Quienes hemos sido durante años admiradores de la obra de Joan Manuel Serrat, debemos agradecer, tanto al escritor e ilustrador José Aguilar como a la editorial Versos y Trazos, el esfuerzo realizado a la hora de acercar la figura del cantautor a los lectores más jóvenes.

**4 POEMAS DE JOAN MANUEL SERRAT
Y UN BAÚL DE PEQUEÑAS COSAS**

JOAN MANUEL SERRAT

IL·LUSTRACIONS DE JOSÉ AGUILAR

COL·LECCIÓ «POETAS PARA TODOS»

36 PÀGINAS / 978-84-935727-2 / 15 EUROS

VERSOS Y TRAZOS, VALÈNCIA, 2008

La apuesta por la literatura infantil y juvenil de empresas como la editorial valenciana Versos y Trazos ha permitido acercar a los más pequeños libros como el que hoy tenemos la satisfacción de presentar. Es cierto que parecía imposible interesar a los más pequeños por este tipo de literatura pero después de cinco títulos dedicados a difundir la poesía de escritores tan significativos como Federico García Lorca, Antonio Machado, Miguel Hernández, Pablo Neruda y Gloria Fuertes, podemos afirmar que todo depende del esfuerzo que los adultos estamos dispuestos a realizar.

Hace algunos meses, Versos y Trazos editó un nuevo título con el propósito de rendir un homenaje al cantante Joan Manuel Serrat, indudable poeta de lo cotidiano.

Según venimos observando, los libros de la colección «Poetas para todos» tienen una estructura que divide el libro

en tres partes. La biografía, los poemas y la fábula.

Cuatro poemas de Joan Manuel Serrat y un baúl de pequeñas cosas, sigue el mismo criterio, por lo tanto y según nos adentramos en sus páginas, encontramos una sencilla pero esclarecedora biografía del cantante catalán. Brevemente se nos explica el lugar de nacimiento de Serrat, Barcelona, así como su vinculación a Cataluña y Aragón gracias a la procedencia de sus padres. Vivía en Poble Sec pero pasaba los veranos en un pueblo de Aragón.

Desde muy joven Joan Manuel estuvo íntimamente relacionado con la música, formando parte, desde el grupo musical «Els Setze jutges» del movimiento «Nova Cançó». Algún tiempo después Serrat viajó a Sudamérica donde cosechó tantos éxitos como enriquecedoras experiencias que le ayudaron a seguir avanzando por el camino de la música. Serrat compuso e interpretó decenas de canciones con las que influyó en los jóvenes de su época.

La elección de las cuatro canciones-poemas que forman la segunda parte del libro, es totalmente acertada: «Mi niñez», «Barquito de papel», «Aquellas pequeñas cosas» y «Mediterráneo». En cada una de estas canciones Serrat va

desgranando sus recuerdos de niño y sus deseos de hombre.

Sin duda es el poema «Mediterráneo» el que más le caracteriza e incluso el que más éxitos le ha proporcionado a lo largo y ancho de todo el mundo. No olvidemos que Joan Manuel Serrat, nació en la ciudad de Barcelona a orillas del mar Mediterráneo y este acontecimiento, aparentemente incontrolable, le marco para siempre. Quizás el color azul-verdoso del mar impregnó sus ojos de un brillo tan intenso que engrandecía todo cuanto miraba. Este y otros muchos son los signos de la Mediterraneidad, razón por la cuál, las gentes que nacen y viven cerca del mediterráneo adquieren esa manera de enfrentarse al mundo, libre y un poco rebelde. Lo cierto es que los hombres y mujeres mediterráneos poseen una identidad propia, a la vez que una manera de ser tan especial como soñadora.

Llegamos a la tercera parte y el libro termina. Una fábula escrita por José Aguilár quien ha situado a Juan Manuel como protagonista de la narración, pone el punto final, su título «Un baúl de pequeñas cosas», nos recuerda aquellas pequeñas e inevitables cosas que dan valor a nuestra propia vida.

□ María Teresa Espasa

La frontera de l'abisme del mal

Una sessió d'espiritisme (*ouija*) on hi ha una visió demoníaca posarà en contacte un mèdiu amb una dona que acaba de patir un episodi estrany a l'interior d'un cementeri. La recerca del jove fill d'aquesta dona serà el fil argumental d'una novel·la on el terror plana pertot arreu.

LA FRONTERA NEGRA

SILVESTRE VILAPLANA

COL·LECCIÓ «ESPURNA», 83

176 PÀGINES / 978-849824-164-8 / 9 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2007

Diverses accions simultànies ens presenten tres grups de protagonistes: Sílvia, la mare del jove desaparegut, i el mèdiu Andrade; l'inspector de policia Adell i els delinqüents que investiga; i un doctor amb el seu ajudant en una missió engrescadora. Aquests personatges, subordinats als esdeveniments narratius, tenen unes possibilitats d'acció delimitades per la intrigant acció central.

Sílvia Buc acaba de patir un episodi estrany al cementeri. El seu fill, Darius Tàner, ha desaparegut, per la qual cosa ella no tindrà una altra prioritat que trobar-lo. Una sessió d'espiritisme d'Andrade –un fals mèdiu que viu a quasi mil quilòmetres de distància d'ella– serà el detonant que, indirectament, els posarà en contacte. Ell, que es reconeix estafador però no mala persona, serà qui acompanye la dona en la recerca. L'inspector Adell s'aplicarà en aquesta mateixa finalitat per

tal de fer la seua faena, intentant trobar les connexions entre els delinqüents implicats.

Els ambients sòrdids surten des del principi (l'acció comença en un cementeri). Llocs tètrics, foscos, freds, nocturns o amb tempestes, se succeeixen. Ambients que acompanyen escenes on els personatges estan més o menys aterrits. Rituals satànics, contactes amb el més enllà, figures demoníaqes, visions, somnis inquietants, màgia negra o esdeveniments inexplicables per la lògica són els ingredients que nodreixen una trama on tot conflueix a la recerca de la «frontera negra».

Quedarà palesa l'habilitat del Mal per romandre ocult, per deixar falses pistes; accions malèvoles que li fan guanyar temps. Davant un enemic tan perillós hi ha protagonistes que tenen com a missió vital i urgent salvar el món del Mal, és a dir, anul·lar les fronteres negres. Aquesta és la imperiosa tasca del doctor Goldmann, qui es recolza en un ajudant fidel i imprescindible. Junts lluiten contra el Mal, per a la qual cosa disposen del *Llibre dels set segells* i d'unes armes determinades. Porten a terme una lluita que molts altres han protagonitzat des de molts segles enrere.

Totes les accions encetades obrin els interrogants que, a requeriment del gè-

nere, lluny de resoldre's amb la lectura, van complicant-se, amb una estricta dosificació de la informació. Només al final obtenim algunes de les respostes que, en part, sospitàvem. La resta és la confluència de les accions en una sola, abans de la resolució.

Relat de terror amb elements fantàstics, planteja un argument on el protagonista absolut és l'àngel caigut, el diable, que no mira mètodes en el moment d'anar a aconseguir el màxim poder possible per a imposar-se a tots i a tot. El Bé s'enfronta al Mal en una lluita desigual, ja que el diable no té altre mètode que aquell que el duga a aconseguir el seu objectiu. No dubta a servir-se de les persones, a usar-les com a instrument per tal de perpetuar-se. Té una especial habilitat per a romandre ocult, per a deixar falses pistes, per a encolomar la culpa a un cap de turc que invalidarà per sempre més. Pot anomenar-se diable, àngel caigut, Maligne o Innominable, però sempre és el mateix personatge terrorífic que acapara la maldat. Les persones amb què ensopega seran sempre víctimes perquè en el seu desig d'avançar s'escola no només en les sessions d'espiritisme, sinó també a dins dels somnis i, per tant, en les ments de les persones que tria.

□ Isabel Marín

Un contacontes a la butxaca

Per als més menuts podem buscar entreteniments de tot tipus, tractar d'inventar mil històries; però si de veritat volem tindre garanties d'èxit, el millor recurs és el conte tradicional. I una bona recepta de contes contra l'avorriment ens arriba ara de la mà de Carles Cano, un autor que, com sabem, és garantia d'èxit. Amb *Contes d'ahir i de sempre*, Perifèric Edicions ens porta el contacontes a casa.

CONTES D'AHIR I DE SEMPRES

CARLES CANO

IL·LUSTRACIONS DE PACO GIMÉNEZ

COL·LECCIÓ «SAMBÒRIK», 2

96 PÀGINES / 84-978-92435-00-5 / 8 EUROS

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2008

Contes d'ahir i de sempre és un recull de quatre contes que, si bé alguns d'ells no són estrictament tradicionals, sí que tenen una estructura semblant a la del conte de tota la vida. Dels quatre contes n'hi ha un, *El cigroner*, recollit de l'imaginari popular de la Safor. Es tracta d'una narració formulística, molt coneguda, que es recull ara, per primera vegada, per escrit i, en certa manera, fa referència a la cadena tròfica a partir d'un home del sac ben curiós.

Uns altres dos contes que podem trobar al recull són *El gegant tacatot* i *La caputxeta verda*. Es tracta d'històries noves de trinca, basades en els contes populars; són, com diu l'autor, «un homenatge a la rondalla». *La caputxeta verda* resulta especialment divertida, ja que és el conte de la caputxeta traslladat als temps actuals de l'ecologisme i la correcció política, i de com tot això pot afectar al conte tradicional. Pel que fa a *El gegant Tacatot*, té referències explícites a la contística i a les estratègies que s'utilitzen per a resoldre conflictes. Finalment, *El xiquet de pedra* és l'últim conte, i, segons Cano, també és un homenatge a Rodari. Es tracta de la narració més llarga del recull. En aquest conte el protagonista, que és un xiquet diferent a tots els altres, haurà de superar dures proves –amb

l'ajuda d'objectes màgics– per intentar arribar a un lloc semblant al paradís on l'exclusió i la marginalitat no existeixen.

El recull de contes està deliciosament il·lustrat per Paco Giménez, i el tàndem Giménez-Cano, com han demostrat en altres ocasions, és garantia de qualitat. L'edició de l'obra és agradable, amb enquadernació rústica, adient per a portar-se amunt i avall, llegir-se de totes els maneres i posicions i fer-se'n excessivament malbé. I cal que siga un volum lleuger, perquè el llibre es lligi fàcilment, tant gràcies a les il·lustracions com a la prosa, que és dinàmica. En llegir-los hom arriba a tindre fàcilment la sensació que Carles Cano està al seu davant, contant tots aquells contes. Sembla, talment, com si *Contes d'ahir i de sempre* fóra la manera més fàcil i senzilla de dur sempre un contacontes a la butxaca.

□ Marta Insa

Per a no perdre la memòria

El darrer premi Bancaixa de Narrativa Juvenil aposta per la recuperació de la memòria històrica i el record d'aquells combatents anti-feixistes que van desaparèixer en centenars de fosses comunes.

ELS FOCS DE LA MEMÒRIA

JORDI SIERRA I FABRA

PREMI BANCAIXA DE NARRATIVA JUVENIL, 2007

COL·LECCIÓ «ESPURNA», 84

216 PÀGINES / 978-84-9824-262-1 / 9 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2008

El prolífic escriptor de literatura juvenil, Jordi Sierra i Fabra, aporta amb aquest llibre el seu granet de sorra en la lluita per recuperar la memòria d'aquells que han estat oblidats durant més de setanta anys en les fosses comunes franquistes.

Una associació per la recuperació de la memòria històrica troba una fossa comuna on estan soterrats els anomenats «Tretze de San Agustín». En desenterrar els cossos troben, però, que en falta un. La recerca del número tretze serà el fil conductor de la història que té dos protagonistes paral·lels: Eduard, periodista d'investigació, i Germán, besnét del número tretze.

La història de la recerca per part del periodista es barreja amb les aventures amoroses i d'altres més aviat il·lícites del jove Germán a la ciutat. Allunyat de la tensió que viu la seua família en el poble arran de l'afer del seu besavi, es converteix en protagonista gairebé accidental i personatge clau en la resolució del misteri.

La novel·la s'estructura, per tant, en dues trames paral·leles que van confluint a mesura que avança l'acció. El grau de suspens s'incrementa amb l'aparició d'un misteriós fotògraf, un àngel de la guarda de Germán que l'empentarà a «mullar-se» per resoldre l'afer del seu

besavi i que posarà en contacte dues generacions amb vides ben diferents.

No és sobrer que es publiquen llibres que recorden les ferides encara obertes d'un passat que per als nostres joves resulta molt llunyà. Espanya és un dels pocs països amb règims dictatorials en la seua història recent en què s'ha injectat una potent anestèsia social per passar pàgina el més ràpidament possible sense desagreguar les víctimes del règim. Però mentre es llig aquesta novel·la és inevitable pensar en la lluita que a València està duent el Fòrum per la Memòria del País Valencià per identificar els milers de cossos que encara es troben soterrats en fosses comunes al cementeri de la ciutat i l'obstinació de l'Ajuntament d'intentar destruir siga com siga qualsevol record d'aquestes tombes de la vergonya.

Tal com el mateix Sierra i Fabra ha dit parlant del seu llibre, és una immoralitat que encara queden tants cadàvers soterrats a fosses comunes després de tants anys i, encara més, que hi haja autoritats entestades a no deixar obrir aquestes fosses.

□ Marc Candela

El valor i seny d'un rei

Aquesta biografia novel·lada narra la història d'un home que, contra tot pronòstic, va contribuir definitivament a l'expansió territorial de la Corona d'Aragó gràcies al seu valor i al seu seny, enmig d'una època convulsa, de guerres i lluites pel poder.

JAUME I, EL REI TEMPLER

JUAN RAMÓN BARAT

TRADUCCIÓ DE JOAN OLIVARES

180 PÀGINES / 978-84-96419-50-6 / 11 EUROS

CARENA EDICIONS, VALÈNCIA, 2008

Immertsos de ple en els fastos commemoratius del huité centenari de Jaume I, ens arriba una nova i sorprenent biografia novel·lada de, potser, uns dels personatges més esmentats pels llibres d'història, però alhora amb una vida personal totalment desconeguda per a molts valencians. I ho fa de la mà de Juan Ramón Barat (València, 1959), un autor que, si ben bé inicià la seua carrera en poesia, a poc a poc ha anat explorant els llibres d'àmbit educatiu fins a conrear la prosa, en concret la novel·la històrica amb títols com *1707, el somni perdut*, ambientat en la Guerra de Successió i ara la biografia del rei En Jaume I que ens ocupa.

Des d'un punt de vista tècnic, l'autor s'ha decantat per un narrador omniscient, però que manté certa distància neutral. El desenvolupament de l'acció és lineal, sense regressions ni prolepsis. Pel que fa a la divisió, ha adoptat una estructura

seqüencial en 28 capítols que mantenen una unitat episòdica, a més de compartir, si fa no fa, una mateixa extensió, la qual cosa afavoreix un ritme regular de lectura. Vista en conjunt, la novel·la és una hàbil concatenació de històries, llegendes i anècdotes al voltant del protagonista. Dintre d'aquestes microhistòries, algunes resulten curioses alhora que força literàries, verbigràcia, la sorprenent manera de batejar el futur rei (*Els dotze ciris*), l'enigma de l'amulet de jade (*La força del drac*), o la llegenda de l'espasa Tizona, del Cid. Tot i que podem assenyalar-ne unes altres que, encara que ajuden a esbossar la cronologia, semblen més per omplir, com, per exemple, *Terra de càtars* (I), *La llegenda de Sant Jordi* (X) o les gestes de *La batalla de Muret* (VIII).

De tota aquesta biografia se'n desprenen dues visions del nostre protagonista. Una, la projecció històrica del personatge, un home guerrer, però just i valeros, que va ser d'una importància cabdal en el procés de la Reconquesta que va iniciar l'expansió territorial de la Corona d'Aragó. Però també l'autor intenta aprofundir en la seua dimensió personal, i potser més desconeguda pel públic. Va estar dues voltes casat i va tenir una intensa i apassionada vida. Potser el més remarcable van ser la intel·li-

gència i també l'atzar, amb els quals va poder sortejar tots els entrebancs: intrigues cortesanes, conspiracions per a assassinar-lo, l'astúcia dels sarraïns etc. Arribats a aquestes línies finals, podríem concloure dient que, per a molts, el nom de Juan Ramón Barat no passarà de ser un simple oportunista que ha aprofitat l'avinentsa d'homenatges i efemèrides per a elaborar un producte destinat majoritàriament a ser de consum escolar. De tota manera, aquesta finalitat és lícita i gens nova (només cal recordar l'allau de títols que es feren per a commemorar l'any del Tirant o d'Ausiàs March) Per a d'altres, tanmateix, aquest llibre serà una interessant oportunitat d'acostar-se a l'emblemàtica figura del nostre rei templer. Una biografia que si ben bé es cenyeix amb rigor a les dates i documents, deixa una esclatxa lliure a l'intent de perfilar, no sols el personatge històric, sinó la persona de carn i óssos. Que siga el lector qui trie.

□ J. Ricart